

Nr 162.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av överståthållarämbetet m. m.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, punkterna 208—210, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1947/48 för överståthållarämbetet beräkna följande anslag nämligen till avlöningar 411 000 kronor, till omkostnader 59 500 kronor och till ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m. 23 700 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 192, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 7 mars 1947, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna, att överståthållarämbetet den 1 januari 1948 erhåller ändrad organisation i huvudsaklig överensstämmelse med i nämnda statsrådsprotokoll angivna riktlinjer, *dels*, under förutsättning av Stockholms stadsfullmäktiges godkännande, för sin del godkänna det mellan överståthållaren och ordföranden i borgarrådsberedningen i Stockholm den 16 november 1946 framlagda förslaget till avtal mellan kronan och Stockholms stad, enligt vilket statsverket åtager sig att vid nuvarande överståthållarens avgång ur tjänsten svara för överståthållarens och underståthållarens avlöningar samt underhållet av det s. k. Tessinpalatset mot att staten erhåller dispositionsrätten till fastigheten, *dels* medgiva, att personalförteckningen för överståthållarämbetet må ändras enligt i statsrådsprotokollet framlagda förslag, *dels* godkänna två avlöningsstater för överståthållarämbetet, den ena att tillämpas under tiden 1 juli—31 december 1947 och den andra att tillämpas under tiden 1 januari—30 juni 1948, *dels* ock under Va huvudtiteln för budgetåret 1947/48 anvisa till Överståthållarämbetet: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 575 200 kronor, till Överståthållarämbetet: Omkostnader ett förslagsanslag av 125 300 kronor och till Överståthållarämbetet: Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning till exekutionsbetjäningen m. m. ett anslag av 11 900 kronor.

Organisationsfrågor.

Till överståthållarämbetet hörande ärenden handläggas å följande fem huvudavdelningar nämligen första kansliavdelningen, andra kansliavdelningen med försvarsavdelningen, skatteverket, poliskammaren och polisdomstolen.

Bihäng till riksdagens protokoll 1947. 6 saml. Nr 162.

Överståthållaren och underståthållaren åtnjuta lön av kronan. Staden lämnar emellertid till dessa ämbetsmän särskilda bidrag, som i realiteten hava karaktär av avlöningsanslag. Härtill kommer dyrtidstillägg. Staden tillhandahåller även tjänstebostad åt överståthållaren.

Kansliavdelningarna äro uppförda å riksstaten. Avlöningarna till den å avdelningarna anställda personalen utgå enligt de för statens befattningshavare gällande bestämmelserna. Ett mindre antal befattningshavare, som vid 1942 års omorganisation överfördes från den kommunalavlönade polisavdelningen, kvarstå dock på kommunens stat och kommunala avlöningsreglementen tillämpas beträffande dem. Kronan ersätter emellertid staden den avlöning, som enligt de statliga avlöningsreglementena skulle utgå till motsvarande statliga befattningshavare.

Skatteverket är upplaget på kommunens stat. Till staden utgå emellertid vissa statsbidrag, avseende kostnader för skatteverket.

Även *polis-kammaren* och *polisdomstolen* äro uppförda på Stockholms stads stat och avdelningarna bekostas i sin helhet av staden.

Beträffande de överståthållarämbetet *underlydande institutionerna* bär staden ensam kostnaderna för rannsakningsfängelset, fastighetsregisterkontoret, åklagarmyndigheten och — i enlighet med polislagen — för polispersonalen.

Vad stadsfogdekontoret angår, är detsamma upptaget på stadens stat men staden erhåller bidrag till avlöning åt exekutionsbetjäningen. Den civilförsvarschefen underställda civilförvarsbyrån är likaledes uppförd på kommunens stat. Statsverket gottgör dock staden i viss utsträckning kostnaderna för löner till på byrån tjänstgörande aktiv civilpersonal, bland annat civilförsvarschefen. Statspolisintendenten erhåller sin avlöning av staden men beloppet ersättes i sin helhet av statsmedel.

Avlöningarna till de på stadens stat uppförda befattningshavarna utgå enligt särskilda av Kungl. Maj:t den 29 april 1938 fastställda avlöningsreglementen för ordinarie och icke ordinarie tjänstemän, uppgjorda efter förebild av 1921 och 1935 års statliga avlöningsförfattningar men med vissa olikheter i förhållande till dessa, bland annat beträffande grunden för dyrtidskompensationens beräkande.

Överståthållarämbetet fungerar ej allenast som länsstyrelse i Stockholms stad utan har av ålder dessutom handhaft ett flertal uppgifter, som i övriga större städer ankomma på fristående, kommunalt bekostade organ. En följd i ekonomiskt hänseende av detta förhållande har varit att kostnaderna för överståthållarämbetet delats av staten och Stockholms stad. Kostnadsfördelningen har emellertid varit sådan att staden bestritt kostnaderna ej blott för ärenden, som annorstädes ankommit på kommunen, utan även för vissa grupper av ärenden, som i landet i övrigt åvila länsstyrelserna. Å andra sidan har staten svarat för kostnaderna för åtskilliga ärenden, som i andra städer handläggas av kommunala organ.

Det har sedan länge varit ett önskemål från Stockholms stads sida, att staden måtte befrias från skyldigheten att deltaga i kostnaderna för sådana delar av överståthållarämbetet, som ha att handlägga uppgifter, vilka i övriga magistratsstäder ankomma på länsstyrelserna. Stadskollegiet i Stockholms stad hemställde den 4 april 1940, att förhandlingar måtte upptagas med staden om en reglering av de frågor, i vilka staden i jämförelse med andra städer intoge en särställning i förhållande till staten. En för detta ändamål tillsatt, för staten och staden gemensam kommission, 1940 års förhandlingskommission, framlade ett förslag, som i huvudsak inskränkte sig till en normering av kostnadsfördelningen mellan staten och staden. Förslaget överarbetades sedermera av särskilda, år 1941 tillkallade sakkunniga, överståthållarämbetskommittén. Denna kommitté föreslog i princip, att allenast sådana avdelningar inom överståthållarämbetet, som väsentligen handhade länsstyrelseärenden, skulle för det dåvarande uppföras på riksstaten. I enlighet med denna princip förordades en del förändringar i arbetsfördelningen mellan vissa av ämbetets avdelningar.

Kommitténs förslag lades till grund för en år 1942 beslutad omorganisation av överståthållarämbetet, vilken trädde i kraft den 1 januari 1943. På grund av den då pågående omläggningen av taxeringsorganisationen i landet lämnades emellertid det på kommunens stat uppförda skatteverket med uppgifter av såväl statlig som kommunal natur helt utanför omorganisationen. Även i fråga om överståthållarämbetets övriga avdelningar genomfördes av olika skäl en kostnadsfördelning i nämnd riktning endast i begränsad omfattning. De på riksstaten uppförda kansliavdelningarna kommo emellertid i huvudsak att handlägga länsstyrelseärenden och den på kommunens stat upptagna poliskammaren tilldelades väsentligen ärenden, som i andra magistratsstäder tillkomma kommunalt bekostade organ. I organisatoriskt hänseende bibehölls således överståthållarämbetet som en sammanfattande enhet för lokalförvaltningen.

Ett fullföljande av den förvaltningsreform, som påbörjades 1942, har sedermera aktualiserats i samband med den av uppbördsreformen föranledda omorganisationen av skatteverket. Härvid har till övervägande upptagits ett tidigare av statskontoret framfört förslag, att helt från överståthållarämbetet avskilja i dess nuvarande organisation inordnade kommunala förvaltningsorgan. Ett realiserande av detta förslag innebär att åt överståthållarämbetet såsom Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholm — alltjämt med benämningen överståthållarämbetet — anförtros i princip endast länsstyrelseuppgifter medan övriga uppgifter utbrytas och övertagas av fristående kommunala myndigheter.

I anslutning till denna princip har enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande utredningar ägt rum dels inom överståthållarämbetet och dels genom en särskild utredningsman. Resultatet av dessa båda utredningsarbeten ligger till grund för nu förevarande framställning.

Kungl. Maj:ts förslag innebär att ur ämbetet utbrytas sådana delar, som handha kommunala uppgifter — nämligen skatteverkets mantals-, uppboräds- och debiteringsavdelningar samt poliskammaren — och att kvarstående delar bilda ett i sin helhet på riksstaten uppfört överståthållarämbete med i stort sett samma uppgifter som en länsstyrelse. I samband därmed skulle även vidtagas vissa överflyttningar av ärenden, särskilt mellan kansliavdelningarna och poliskammaren, allt efter ärendenas natur av länsstyrelse-, magistrats- eller poliskammarärenden.

Enligt detta förslag skulle överståthållarämbetet efter omorganisationen bestå av tre huvudavdelningar jämte vissa underavdelningar, nämligen första kansliavdelningen, andra kansliavdelningen med försvarsavdelningen och trafikavdelningen samt skatteavdelningen med taxeringsavdelningen och kupongskattekontoret.

Den nya skatteavdelningen skulle erhålla de arbetsuppgifter, som i stort sett motsvara de delar av landskontoret vid en länsstyrelse, vilka ha att taga befattning med ärenden angående folkbokföring, taxering, debitering och uppborä. Från första kansliavdelningen skulle överflyttas ärenden angående besvär över kyrkobokföring och mantalsskrivning samt ärenden rörande arvsskatt och gåvoskatt. Under andra kansliavdelningen skulle vidare enligt förslaget inrättas en särskild trafikavdelning med egen avdelningschef för handläggning av trafikärenden.

Personalfrågor.

Överståthållaren och underståthållaren.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 september 1946 har överståthållarämbetet väckt förslag att kronan i samband med en eventuell uppdelning av ämbetet i enlighet med de av Kungl. Maj:t givna direktiven för nu framlagda utredningar måtte helt övertaga kostnaderna för avlöningen åt överståthållaren och underståthållaren samt därvid framhållit, att en dylik åtgärd förutsatte vissa överläggningar mellan kronan och staden rörande överståthållarens nuvarande tjänstebostad. Chefen för socialdepartementet har förklarat sig icke ha något att erinra mot att *överståthållaren och borgarrådsberedningens ordförande* upptog frågan till förhandlingar och inkomme med förslag till uppgörelse i saken. Efter slutförda förhandlingar ha sistnämnda personer den 16 november 1946 framlagt förslag till avtal i ämnet.

I och med uppdelningen av överståthållarämbetet har enligt Kungl. Maj:ts förslag kronan ansetts böra åtaga sig hela kostnaden för överståthållarens och underståthållarens löner. Enligt det framlagda förslaget till avtal mellan kronan och Stockholms stad skulle emellertid staden hava att intill nuvarande överståthållarens avgång ur tjänsten fortfarande svara för sin nu utgående andel i dennes och underståthållarens avlöningar.

Vad angår Tessinpalatset skulle staden enligt det framlagda förslaget till avtal vid nuvarande överståthållarens avgång ur tjänsten upplåta fastigheten med nyttjanderätt till kronan för användning till det ändamål, som kronan funne skäligt, mot att kronan åtog sig underhållet av densamma. Dock skulle staden i sin egenskap av ägare till fastigheten fortfarande svara för eventuella kostnader för grundförstärkningar och andra liknande arbeten berörande själva byggnadsstommen. Under villkor att användningen av byggnaden bleve av sådan art, att allmänheten i skälig omfattning bereddes tillfälle att bese fastigheten, skulle vidare staden själv bestrida utgifterna för trädgårdens underhåll.

Under förutsättning att staden för sin del godkänner avtalsförslaget föreslår Kungl. Maj:t, att statsverket mottager det gjorda erbjudandet att disponera över denna såväl med hänsyn till sin kulturhistoriska betydelse som sitt läge för kronan värdefulla byggnad samt i och med tillträdet åtager sig att svara för fastighetens underhåll enligt de grunder, som framlagts i motiven till avtalsförslaget. Det förutsättes härvid, att fastigheten i fortsättningen kommer att användas antingen till tjänstebostad för överståthållaren eller annat statligt representativt ändamål samt att det får ankomma på Kungl. Maj:t att närmare besluta om bruket av byggnaden.

Till nyssnämnda åtaganden från statsverkets sida beträffande överståthållarens och underståthållarens avlöningar samt Tessinpalatset har riksdagens medgivande ansetts böra inhämtas.

Överståthållarämbetets skatteavdelning.

Kungl. Maj:ts förslag beträffande personaluppsättningen på skatteavdelningen innebär till en början att chefen för skatteavdelningen placeras i samma lönegrad som kanslidirektörerna eller A 34. Med hänsyn till de omfattande arbetsuppgifter, som komma att åvila honom, föreslås att han i likhet med landskamrerarna i de tre största länen därjämte erhåller avlöningsförstärkning med 1 000 kronor. Befattningshavaren anses även i fortsättningen böra benämnas skattedirektör.

Arbetet inom taxeringsavdelningen skall enligt förslaget bedrivas på fem lokala taxeringskontor, ett bolagstaxeringskontor och ett bokgranskningskontor. Enligt vad utredningen i ärendet utvisar kommer å varje taxeringskontor att vila en arbetsmängd, som torde överstiga arbetsbördan för taxeringsavdelningen vid en medelstor länsstyrelse. Den befattningshavare, vilken avses att förestå vart och ett av dessa kontor, har med hänsyn härtill ansetts böra erhålla ställning såsom taxeringsintendent samt placeras i samma lönegrad som taxeringsintendenterna i länen eller A 29. Det förutsättes därvid, att några biträdande taxeringsintendenter icke skola förordnas. Chefen för bokgranskningskontoret skulle med benämningen revisionsintendent hänföras till samma lönegrad som taxeringsintendenterna. Vidare har det ansetts

erforderligt, att en särskild befattning såsom chef för taxeringsavdelningen i dess helhet inrättas med placering i lönegrad A 32.

Beträffande behovet av kvalificerade befattningshavare i övrigt för taxeringsarbetet har överståthållarämbetet räknat med att som kronombud i de särskilda nämnderna liksom nu är fallet böra fungera tjänstemän vid skatteavdelningen medan däremot i de lokala nämnderna enbart böra förordnas utom verket stående personer. Detta innebär i viss mån en skillnad mot vad för närvarande gäller, i det att i en del lokala nämnder verkets egna befattningshavare tjänstgöra som kronombud. Å andra sidan föreslår ämbetet en avsevärd ökning av personalen för bokgranskningsarbetet. I allt medför ämbetets förslag en minskning av antalet kvalificerade befattningshavare i jämförelse med förhållandena år 1945. Det sålunda föreslagna personalbehovet skulle omfatta å taxeringskontoren 18 förste taxeringsinspektörer (A 24), 22 taxeringsinspektörer (A 21) och 14 amanuenser samt å bokgranskningskontoret 6 förste taxeringsrevisorer (A 24), 12 taxeringsrevisorer (A 21) och 6 amanuenser.

Kungl. Maj:ts ståndpunkt innebär att överståthållarämbetets förslag beträffande personalbehovet följes. Det förutsättes emellertid, att frågan om personalbehovet upptages till förnyad prövning sedan närmare erfarenhet vunnits om avdelningens arbetsförhållanden.

Med hänsyn till att motsvarande befattningshavare vid länsstyrelserna vid den år 1944 genomförda organisationen av länsstyrelsernas taxeringsavdelningar i avvaktan på prövningen av den nya organisationens ändamålsenlighet endast uppfördes på extra ordinarie stat, har det tagits under övervägande att föreslå samma ställning för nu ifrågavarande personal vid överståthållarämbetets taxeringsavdelning. Organisationen av sistnämnda avdelning bygger emellertid på redan föreliggande erfarenheter av verksamheten vid skatteverket. Efter den prövning som ägnats frågan ha samtliga föreslagna ordinarie befattningar ansetts behövliga för uppgifter av stadigvarande karaktär. Då därjämte en stor del av den nuvarande personalen i motsvarande befattningar, ehuru uppförd på kommunens stat, innehar ordinarie befattning vid överståthållarämbetet, har Kungl. Maj:t biträtt ämbetets förslag att för samtliga befattningshavare utom amanuenserna inrättas ordinarie tjänster.

För täckande av behovet av juridiskt utbildad personal på skatteavdelningen utom taxeringsavdelningen föreslås inrättandet av följande befattningar, nämligen 3 assessorer — av vilka en i lönegrad A 27 och två i Eo 27 — 1 förste byråsekreterare (A 24), 1 byråsekreterare (A 21) och 1 amanuens.

Föreståndaren för kupongskattekontoret har ansetts böra erhålla ställningen som förste taxeringsinspektör (A 24).

I fråga om behovet av kanslistbefattningar vid skatteavdelningen föreslås inrättande av 3 sådana befattningar, av vilka två å ordinarie och en å icke-ordinarie stat. Med hänsyn till tjänsteåliggandenas art ha de ordinarie kans-

listerna i likhet med länsstyrelsernas landskontorister föreslagits placerade i 17 lönegraden.

Vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle skatteavdelningen omfatta följande personal:

Ordinarie tjänstemän.

1 skattedirektör A 34	1 byråsekreterare A 21
+ 1 000:—	12 taxeringsrevisorer A 21
1 förste taxeringsintendent .. A 32	22 taxeringsinspektörer A 21
6 taxeringsintendenter A 29	2 kanslister A 17
1 revisionsintendent A 29	8 kansliskrivare A 11
1 assessor A 27	8 kanslibiträden A 7
6 förste taxeringsrevisorer .. A 25	2 förste expeditionsvakter .. A 7
1 förste byråsekreterare A 24	7 expeditionsvakter A 5
19 förste taxeringsinspektörer. . A 24	10 kontorsbiträden A 4

Icke-ordinarie tjänstemän.

2 assessorer Eo 27	1 kanslist Ex 4—Eo 15
21 amanuenser	6 expeditionsvakter .. Ex 5—Eo 5

Dessutom skulle å skatteavdelningen vara anställda högst 31 icke-ordinarie biträden i högst 4 lönegraden.

Överståthållarämbetets kansliavdelningar.

Vid bedömande av i vad mån den föreslagna ärendesfördelningen bör föranleda ändringar i fråga om den nuvarande personalen på kansliavdelningarna har i Kungl. Maj:ts förslag hänsyn ansetts böra tagas i huvudsak endast till de från poliskammaren överflyttade trafikärendena; övriga omflyttningar ha i stort sett ansetts kunna kompensera varandra.

Förslag har framlagts om inrättande av en särskild trafikavdelning under andra kansliavdelningen. Vid kansliavdelningarna skulle vidare inrättas följande *nya ordinarie befattningar* i högre lönegrad än den fjärde:

1 assessor (föreståndare för trafikavdelningen) A 27
1 förste byråsekreterare A 24
2 kanslister (varav en omändrad från Eo 14) A 17
2 kansliskrivare A 11
5 kanslibiträden A 7
1 expeditionsvakt A 5
10 kontorsbiträden A 4

Dessutom skulle anställas högst 5 icke-ordinarie biträden i högst 4 lönegraden.

Vid överståthållarämbetet finnas inrättade bland andra *dels* 3 befattningar som e. o. assessor i lönegrad Eo 27, *dels* 7 befattningar som kanslist i lönegrad A 15 och *dels* 2 befattningar som e. o. kanslist i lönegrad Eo 14.

Kungl. Maj:ts förslag innebär vidare, att de tre assessorstjänsterna i lönegrad Eo 27 uppföras på ordinarie stat samt att en av kanslisterna i Eo 14 uppflyttas till Eo 15.

Överståthållarämbetet har hemställt, att ämbetets nuvarande 7 ordinarie kanslistbefattningar i lönegrad A 15 uppflyttas till A 17. I anledning härav har i propositionen till en början erinrats om de principer, som fastställdes vid motsvarande uppflyttning år 1943 av landskanslisttjänsterna. Därvid bestämdes, att vid samtliga länsstyrelser skulle anordnas arbetsdetaljer med en landskanslist såsom föreståndare. Ändamålet härmed var att åstadkomma en rationalisering av det arbete inom länsstyrelserna, som icke borde vara förbehållet den juridiskt utbildade personalen. Undantag gjordes för överståthållarämbetet, då dess statliga avdelningar erhållit ny organisation så sent som den 1 januari 1943. Samtliga de ordinarie landskanslister, som skulle finnas i den nya organisationen, erhöilo placering i lönegraden A 17. Ordinarie landskanslist, vilken icke vore lämplig som föreståndare för arbetsdetalj eller bleve övertalig inom den nya organisationen, skulle uppföras å övergångsstat i sin innehavda lönegrad (A 15) och en befattning i lönegrad A 11 eller lägre vakanssättas.

Med hänsyn till de arbetsuppgifter, som enligt nuvarande arbetsfördelning inom överståthållarämbetets kansliavdelningar åvila de ordinarie kanslisterna, ha enligt Kungl. Maj:ts förslag icke flera än 4 kanslistbefattningar ansetts böra placeras i lönegrad A 17, nämligen de på vilka ankomma handläggningen av i huvudsak medelsförvaltningen, handels- och föreningsregistren, personalärenden och fattigvårdsärenden. Beträffande dessa tjänster har nämligen ansetts föreligga sådan organisation på arbetsdetaljer, som vid länsstyrelserna utgjort förutsättning för inrättandet av kanslistbefattningar. I övrigt har — bortsett från att tidigare föreslagits inrättandet av två dylika befattningar i lönegrad A 17 vid trafikavdelningen — för närvarande ställning icke ansetts böra tagas till frågan om behovet av kanslisttjänster vid kansliavdelningarna.

Enligt nyss anförda förslag skulle följande befattningar finnas inrättade vid kansliavdelningarna:

Ordinarie tjänstemän.

		$1/7$ — $31/12$ 47	$1/1$ — $30/6$ 48
Kanslidirektörer	A 34	2	2
Assessorer	A 27	5	6
Förste byråsekreterare	A 24	2	3
Byråsekreterare	A 21	4	4
Kanslister	A 17	4	6

		$1/7-31/12$ 47	$1/1-30/6$ 48
Kanslistor	A 15	3	3
Kansliskrivare	A 11	1	3
Kanslibiträden	A 7	5	10
Förste expeditionsvakt	A 7	1	1
Expeditionsvakter	A 5	3	4
Kontorsbiträden	A 4	11	21

Icke-ordinarie tjänstemän.

Civildefensionsdirektör	Eo 28	1	1
Amanuenser		4	3
Barnavårdsassistent	Eo 17	1	1
Kanslistor	Eo 15	2	1
Expeditionsvakt	Ex 5—Eo 5	1	1

De 3 kanslistbefattningarna i A 15 skulle bli föremål för omreglering från och med den 1 juli 1948.

Dessutom skulle finnas anställda under tiden 1/7—31/12 1947 högst 14 och under tiden 1/1—30/6 1948 högst 19 icke-ordinarie biträden i högst 4 lönegraden.

Ersättningsfrågor mellan kronan och staden.

Stockholms stadsfullmäktige ha hemställt, att spörsmålet om städernas särskilda rättigheter och skyldigheter snarast måtte upptagas till utredning och att därvid borde eftersträvas en lösning, varigenom kommunerna helt befriades från kostnader för utgifter av statlig natur.

Genom skatteverkets uppdelning och statsverkets övertagande av kostnaderna för taxeringsavdelningen komma de nu från anslag under sjunde huvudtiteln utgående statsbidragen till staden för kostnader i samband med taxeringen att bortfalla. Å andra sidan har statsverket ansetts böra till staden utgiva ersättning för sådant biträde, som det enligt taxeringsförordningen åligger den lokala skattemyndigheten att lämna vid taxeringsarbetet.

Till staden utgår från ett för överståthållarämbetet upptaget anslag under femte huvudtiteln ersättning »för kronouppbördsverket i staden» med 11 472 kronor om året. Sådan ersättning har utgått sedan år 1716. Ersättningen fixerades år 1816 till 7 648 riksdaler banko, vilket motsvarar det nu utgående beloppet. Då befattningen med uppbörden av utskylder i samtliga städer med egen uppbördsförvaltning åvilar städerna utan ersättning från kronans sida, föreslås att bidraget i och med omorganisationens genomförande måtte upphöra att utgå. En dylik åtgärd står i överensstämmelse med den för kostnadsfördelningen mellan kronan och staden eftersträfvade huvudprin-

cipen om åstadkommande av största möjliga likställighet med förhållandena i övriga städer.

Genom den föreslagna fördelningen av ärendena mellan kansliavdelningarna och poliskammaren komma kansliavdelningarna att handlägga en del ärenden av poliskammarnatur medan poliskammaren å sin sida tilldelas vissa länsstyrelseärenden. Vid beräkandet av personalbehovet ha dessa ärenden i huvudsak ansetts kompensera varandra. Vissa trafikärenden av länsstyrelsenatur, som föreslagits förlagda hos poliskammaren, motsvaras dock icke av ärenden av poliskammarnatur vid kansliavdelningarna. Denna åtgärd har föranlett någon minskning av den personal, vilken eljest skulle ha erfordrats på kansliavdelningarna. Emellertid torde motsvarande personalökning icke komma att inträda för poliskammaren, enär denna även bortsett från avgöranderätten måste räkna med personal för det utredningsarbete beträffande ärenden av denna natur, som ankommer på poliskammaren i egenskap av polismyndighet. Vid bedömandet av kostnadsfrågan har även tagits i beräkning, att statsverket — liksom redan nu är fallet — kommer att bära kostnaderna för ett flertal ärenden av magistratsnatur, främst överexekutors- och firmaärenden. Någon ersättning från stadens sida för dessa ärenden har icke ansetts böra ifrågakomma, i varje fall icke i detta sammanhang. Skulle däremot, vid ett eventuellt framtida övertagande från kronans sida av vissa magistratsgöromål från städerna överhuvud, fråga uppkomma om viss ersättning från städernas sida till statsverket, förutsättes spörsmålet om Stockholms stads ersättningsskyldighet kunna upptagas till en förutsättningslös prövning oavsett att kronan redan lidigare haft att svara för kostnaderna för vissa av dessa ärenden.

Övergångsordningar m. m.

För den ordinarie och icke ordinarie personal, vilken vid överståthållarämbetets omorganisation övergår från anställning å kommunens stat vid skatteverket eller poliskammaren till befattning vid det statliga överståthållarämbetet, bliva vissa övergångsbestämmelser erforderliga. Det förutsättes, att enahanda bestämmelser härvid komma till tillämpning, som för motsvarande fall fastställdes vid 1942 års omorganisation av ämbetet. Dessa bestämmelser inneburo, att såväl ordinarie som icke ordinarie befattningshavare, vilken vid genomförandet av den nya organisationen tillträdde statlig befattning, tillerkännes rätt att välja om han vill underkasta sig de statliga avlönings- och pensionsbestämmelserna eller om han vill kvarstå å kommunens stat. Därest han valde det förstnämnda alternativet, skulle de statliga bestämmelserna gälla för honom utan annan inskränkning än att han fick för uppflyttning till högre löneklass enligt de statliga avlöningsbestämmelserna tillgodoföras sådan tjänstgöring, som tillgodoräknats eller skulle tillgodoräknats honom för avlöningsförhöjningar i den vid övergången till

statstjänst innehavda tjänsten inom överståthållarämbetet. Likaså skulle befattningshavaren i pensionshänseende få tillgodoräkna sin dittillsvarande anställning inom överståthållarämbetet. I det senare fallet fick befattningshavaren kvarstå å kommunens stat och den för honom avsedda befattningen å riksstaten hållas vakant så länge han innehade sin omedelbart före omorganisationens ikraftträdande innehavda kommunala befattning.

Den rätt som då tillerkändes befattningshavare, vilken valde att underkasta sig de statliga avlönings- och pensionsbestämmelserna, att tillgodoräkna sig tidigare tjänstetid för uppflyttning i högre löneklass har enligt det nu föreliggande förslaget ansetts böra gälla för uppflyttning i högre lönegrad, i den mån reglerad befordringsgång förekommer eller införes.

Omorganisationen förutsattes enligt propositionen träda i kraft den 1 januari 1948.

Såsom framgår av propositionen nr 352/1946 är det avsett att överståthållarämbetet efter omorganisationen skall erhålla ämbetslokaler å garnisons-sjukhusområdet på Kungsholmen. Samtliga ämbetets avdelningar utom taxeringsavdelningen skulle därvid inrymmas i den nuvarande sjukhusbyggnaden medan för taxeringsavdelningen skulle uppföras en eller två nybyggnader inom sjukhusområdet. Riksdagen har för uppgörande av ritningar och påbörjande av nybyggnadsarbetet å tilläggsstat I för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av en miljon kronor.

Anslagsberäkningar.

Under femte huvudtiteln äro i riksstaten för budgetåret 1946/47 för överståthållarämbetet anvisade tre anslag: till avlöningar ett förslagsanslag å 411 100 kronor, till omkostnader ett förslagsanslag å 59 500 kronor och till ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m. ett anslag å 23 700 kronor.

Enär omorganisationen av överståthållarämbetet är avsedd att genomföras från och med den 1 januari 1948, ha olika personalstater och avlöningsstater ansetts böra gälla för tiden 1 juli—31 december 1947 och för tiden 1 januari—30 juni 1948. För den senare perioden skulle särskilda stater upprättas för kansliavdelningarna, å ena, och skatteavdelningen, å andra sidan. Därav följer, att särskild avlöningsstat måste upprättas för överståthållaren och underståthållaren.

Beträffande beräkningen av anslagsbeloppen för nästa budgetår får utskottet hänvisa till s. 86—96 i propositionen.

Överståthållarämbetet har i samband med framställning om anvisande av anslag framhållit, att vid beräkning av den nettokostnadsökning för statsverket, som omorganisationen av skatteverket skulle medföra, böra följande belopp om tillhoppa 757 757 kronor avdragas, nämligen dels det belopp om 680 000 kronor, som statsverket för varje kalenderår under åren 1944—1948

utbetalar till Stockholms stad för taxeringskostnader, dels ett likaledes till staden utgående belopp för kostnaderna för vissa statistiska uppgifter i samband med taxeringen, vilket för år 1945 uppgick till 21 257 kronor, och dels de av statsmedel bestridda kostnaderna för kupongskattekontoret, för vilket för budgetåret 1945/46 anvisats högst 56 500 kronor. Å andra sidan räknar överståthållarämbetet med en ökning av statsverkets kostnader för arvoden till ordförande och kronoombud i taxeringsnämnderna på grund av förslaget att uppdragen som kronoombud i de lokala taxeringsnämnderna utslutande skola fullgöras såsom bisysslor. Denna kostnad beräknas till 50 000 kronor. Vidare bör Stockholms stad erhålla viss gottgörelse för det biträde vid taxeringen, som enligt taxeringsförordningen åligger den lokala skattemyndigheten. Härför kalkylerar överståthållarämbetet med ett approximativt belopp av 80 000 kronor.

Utskottet.

Överståthållarämbetet har vid sidan av sin funktion som länsstyrelse i Stockholms stad av ålder även handhaft ett flertal uppgifter, som i övriga större städer ankomma på kommunalt bekostade organ. En följd härav har varit, att kostnaderna för ämbetet delats av statsverket och staden.

Den partiella omorganisation, som trädde i kraft år 1943 och som åsyftade att avgränsa de statliga och kommunala uppgifterna från varandra, omfattade icke det på kommunens stat uppförda skatteverket med uppgifter av såväl statlig som kommunal natur. Även i fråga om överståthållarämbetets övriga avdelningar genomfördes en kostnadsfördelning i nämnd riktning endast i begränsad omfattning.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär ett fullföljande av den påbörjade förvaltningsreformen. Enligt förslaget skola från överståthållarämbetet avskiljas i dess nuvarande organisation inordnade kommunala förvaltningsorgan. Kvarstående delar skola bilda ett i sin helhet på riksstaten uppfört överståthållarämbete med i stort sett samma uppgifter som en länsstyrelse. I organisationen skola ingå de två kansliavdelningar, vilka redan tillhöra det nuvarande ämbetet, varjämte den del av skatteverket, som har att taga befattning med folkbokföring, taxering, debitering och uppbörd, såsom en nybildad avdelning, benämnd skatteavdelningen, inordnas i organisationen.

Utskottet tillstyrker förslaget. Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

I) godkänna, att överståthållarämbetet den 1 januari 1948 erhåller ändrad organisation i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som angivits i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 7 mars 1947;

II) under förutsättning av Stockholms stadsfullmäktiges godkännande, för sin del godkänna ett mellan överståthållaren och ordföranden i borgarrådsberedningen i Stockholm den 16 november 1946 framlagt förslag till avtal mellan kronan och Stockholms stad, enligt vilket statsverket åtar sig att vid nuvarande överståthållarens avgång ur tjänsten svara för *dels* överståthållarens och underståthållarens avlöningar, *dels ock* underhållet av det s. k. Tessinpalatset mot att staten erhåller dispositionsrätten till fastigheten;

III) medgiva, att personalförteckningen för överståthållarämbetet må ändras enligt det förslag, som framlagts i ovan nämnda statsrådsprotokoll;

IV) godkänna följande avlöningsstat för överståthållarämbetet att tillämpas under tiden *1 juli—31 december 1947*:

1. Avlöningar till överståthållaren och underståthållaren:		
a. Lön till överståthållaren	2 340: 72	
b. Lön till underståthållaren	2 500: —	
c. Tjänstgöringspenningar till underståthållaren	1 000: —	5 840: 72
2. Avlöningar till övriga ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>		176 000: —
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>		4 300: —
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal		105 500: —
5. Särskilda löneförmåner till överståthållaren och underståthållaren:		
a. Taffelpenningar till överståthållaren	1 000: 50	
b. Lönetillökning till överståthållaren	1 158: 78	
c. Tillfällig löneförbättring till överståthållaren och underståthållaren	3 800: —	
d. Tilläggsförmåner till överståthållaren och underståthållaren	7 218: —	13 177: 28
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		17 000: —
		Summa kronor 321 818: —;

V) godkänna följande avlöningsstat för överståthållarämbetet att tillämpas under tiden *1 januari—30 juni 1948*:

Överståthållaren och underståthållaren.

1. Avlöningar:		
a. Lön till överståthållaren	2 340: 72	
b. Lön till underståthållaren	2 500: —	
c. Tjänstgöringspenningar till un- derståthållaren	1 000: —	5 840: 72
2. Särskilda löneförmåner:		
a. Taffelpenningar till överståthål- laren	1 000: 50	
b. Lönetillökning till överståthål- laren	1 158: 78	
c. Tillfällig löneförbättring till överståthållaren och underståt- hållaren	3 800: —	
d. Tilläggsförmåner till överståt- hållaren och underståthållaren	7 218: —	13 177: 28
	Summa kronor	19 018: —

Kansliavdelningarna.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>för- slagsvis</i>	248 900: —
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	4 300: —
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	114 700: —
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	21 800: —
	Summa kronor 389 700: —

Skatteavdelningen.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>för- slagsvis</i>	577 000: —
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	219 800: —
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	47 800: —
	Summa kronor 844 600: —;

- VI) för budgetåret 1947/48 under V a huvudtiteln anvisa
- till *Överståthållarämbetet*: *Avlöningar* ett förslags-
anslag av 1 575 200 kronor;
 - till *Överståthållarämbetet*: *Omkostnader* ett förslags-
anslag av 125 300 kronor;

c) till *Överståthållarämbetet: Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning till exekutionsbetjeningen m. m.* ett anslag av 11 900 kronor.

Stockholm den 3 juni 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Gränebo, Karl Andersson, Andrén, Boman, Gustaf Iwar Anderson, fröken Andersson, herrar Albertsson, Näsström, Rosenberg och Gustav Emil Andersson; samt

från andra kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Malmborg i Skövde, Bergström, Falla, Andersson i Malmö, Rubbestad, Mårtensson, Lindholm, Åkerström, Holmström och Persson i Vinberg.
